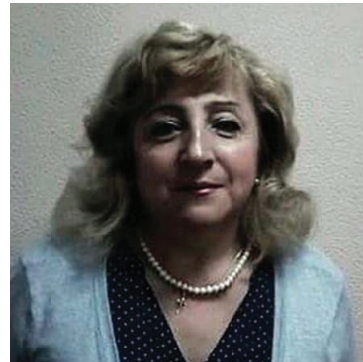

Revista *Curierul medical* prin timp: analiză bibliometrică descriptivă

Galina ZAVTUR,
Biblioteca Științifică Medicală
USMF „Nicolae Testemițanu”

Abstract: *Articolul conține o descriere detaliată a istoricului căii de parcurs a revistei „Curierul medical”, prima revistă, unică din Republica Moldova prin caracterul, structura și menirea sa, de profil medical, care prezintă, practic, în totalmente tabloul veridic al evoluției medicinei naționale. Se aduc date despre redactorii revistei, care au ghidat apariția fiecărui număr al revistei, din momentul fondării până în prezent. Autorul prezintă și informații referitor la structura conținutului revistei la fiecare etapă de apariție. Materialul este însoțit de un număr considerabil de imagini, referitoare la subiectul articolului.*

Cuvinte-cheie: „Curierul medical”; revistă; medicina națională; cercetători științifici.

Abstract: *The article provides a detailed description of the historical evolution of „Curierul medical” magazine, which was the first medical research journal in the Republic of Moldova, unique by its nature, structure and mission. It gives a true picture of the national healthcare system development. The article provides data about all journal’s editors who have guided this publication from the very beginning. The article describes the structure and content of the journal at every stage of its publication. The information is accompanied with a considerable number of images related to the topic of the article.*

Keywords: „Curierul medical”; magazine, national healthcare system, scientific researchers.

Inegalabilul N. Testemițanu, omul, care trăia și respira cu medicina, în una din multiplele sale expuneri de valoare spunea:

„Să facem totul ce depinde de noi, pentru a ne consacra puterea minții și a brațului cauzei de bine a poporului. Să ne prefacem în punți și poduri de stejar, peste care vor trece generațiile viitoare de oameni, pentru a duce Moldova pe magistrala civilizației moderne”. Fă-

când un astfel de îndemn colegilor de breaslă, și nu numai, Nicolae Testemițanu, cu harul său de adevărat savant și cu capacitățile manageriale deosebite a reușit să obțină reali-

zări de importanță majoră în traducerea, în viață a acestor poveți nobile pentru toate timpurile.

Una din aceste realizări o constituie fondarea primei reviste, unice din Republica Moldova prin caracterul, structura și menirea sa, de profil medical, care astăzi poartă titlul de *Curierul medical*, revistă, care a făcut istorie, revistă care a făcut o epocă în domeniul medicinei, revistă care ne prezintă, practic, în totalmente tabloul veridic al evoluției medicinei autohtone.

Pe paginile revistei sunt publicate comunicări oficiale, editoriale, articole științifice, cercetări și prezentări de cazuri clinice, prelegeri, îndrumări metodice, articole de sinteză, relatări scurte, corespondențe și recenzii la monografii, manuale, compendii.

Paginile revistei încorporează cronici, evenimente din lumea medicală, jubilee, noutăți editoriale, secvențe de reclamă.

Aici își găsesc reflectare cele mai actuale probleme de igienă socială și organizarea ocrotirii sănătății, de medicină teoretică și clinică, se desfășoară pe larg discuții referitoare la problemele organizării ocrotirii sănătății în țară și promovarea experienței înaintate.

Revista a contribuit și continuă să contribuie la introducerea în practică a realizărilor științei medicale în domeniul diagnosticului, tratamentului, epidemiologiei și profilaxiei bolilor.

O mare atenție s-a acordat și se acordă pe paginile revistei problemelor asigurării populației rurale cu asistență medicală specializată, având în vedere că Nicolae Testemițanu a pledat mult întru această idee. E cunoscut faptul că sub conducerea Domniei Sale a fost elaborat un concept special în acest domeniu al organizării ocrotirii sănătății la sate „Conceptul de organizare a asistenței medicale specializate de ambulator și staționar cu serviciu de urgență acordată populației rurale”, pentru care i s-a decernat Premiul de stat al RM.

Pe paginile revistei au fost găzduite și continuă să apară lucrările miilor de cercetători științifici și cadre didactice naționale, care ulterior au fost recunoscute și peste hotarele țării, ale celor mai de vază personalități de nivel național din domeniu: N. Testemițanu, N. Anestiade, V. Anestiade, T. Moșneaga, N. Popușoi, A. Moloșov, E. Șleahov, M. Ghehtman, A. Zorchin, D. Gherman, C. Țîbîrnă, M. Ștemberg, V. Procopișin etc. De asemenea, de rând cu marii savanți și-au publicat și își publică pe larg lucrările și specialiștii practicieni din țară.

Revista este destinată specialiștilor din toate domeniile medicinei și farmaceuticii.

În continuare se va face o descriere în detalii a istoricului căii de parcurs a revistei.

Fiind omul acțiunii și a faptelor concrete, Nicolae Testemițanu, activând în calitate de medic-șef al Spitalului Clinic Republican, dispunând de profesionalism, aptitudini organizatorice deosebite, fondează, începând cu luna februarie a anului 1958, revis-

ta *Пэзиря сэнэтэций* (care se edita paralel și în limba rusă cu titlul *Здравоохранение МССР*), fiind primul redactor șef al revistei. Din start menționez că pe parcursul anilor au survenit schimbări în titlul revistei: primul titlu - *Пэзиря сэнэтэций*, următorul - *Ocrotirea sănătății*, apoi a urmat *Curier medical*, în rusă *Медицинский курьер*, mai târziu - *Curierul medical*, actualmente - *The Moldovan Medical Journal*.

Inițial, din Colegiul de redacție a revistei făceau parte nume notorii din comunitatea medicală națională: redactor-șef - N.A. Testemițanu, locțiitorul redactorului D. Golovin, redactori: N. Anestiadi, M. Bobanova, M. Borzov, V. Cant, A. Slepîh, N. Starostenco, secretar răspunzător M. Gehtman.

Mai târziu, începând cu nr.2, 1959, pe lângă Colegiul de redacție al revistei este instituit Consiliul redacțional, care includea personalități de vază ale medicinei autohtone, ca: D. Gherman, C. Draganiuc, T. Moșneaga, V. Negrescu ș.a.

În anul 1959 Nicolae Testemițanu este înaintat, datorită activității

sale fructuoase, la onorabila funcție de Rector al Institutului de Stat de Medicină din Moldova. De aceea, începând cu nr. 3, 1959 redactor șef al revistei *Пэзиря сэнэтэций* devine Vasile Negrescu, savant, specialist în patologia infecțioasă, medic, pedagog, doctor în științe medicale, conferențiar universitar, Medic Emerit, funcție de redactor, pe care o deține aproape 40 de ani, până în 1998. Nicolae Testemițanu rămâne a face parte din Colegiul de redacție al revistei.

După cum se menționa în nota redacției în primul număr, revista în cauză era inițiată ca organ al Ministerului Păzirii Sănătății al RSSM, cum se numea pe atunci, (din a. 1961 – Ministerul Ocrotirii Sănătății, din 1990 – Ministerul Sănătății, din 2005 - Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, din 2007 până în prezent – Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale), o revistă cu caracter științifico-practic, cu o periodicitate de șase ori pe an, adică odată la două luni, în limbile română (grafie chirilică) cu titlul *Пэзиря сэнэтэций* și în rusă cu titlul *Здравоохранение МССР*. Revista era destinată medicilor, personalului mediu sanitar, lucrătorilor științifici.

De asemenea, în notă se specifica, că editarea revistei va constitui „un pas însemnat pentru perfecționarea de mai departe a calității și ridicării culturii deservirii medicale a populației din republică”.

Articolele incluse în revistă urmau să fie repartizate după următoarele rubrici: *Organizarea ocrotirii sănătății; Medicina clinică și teoretică* (mai târziu va fi redenumită „Medicina socială și organizarea asistenței medicale”); *În ajutorul medicului practician; Observații din practică; Date însemnate din istoria medicinei*, unde urma să fie inclusă lista datelor memorabile (jubilee, aniversări) ale personalităților din fosta URSS din domeniul medicinei pentru perioada respectivă (două luni a anului, în corespundere cu numărul revistei).

De asemenea, erau publicate cuvinte de omagiu referitor la personalitățile notorii din domeniul medicinei în legătură cu diferite jubilee, dar și necrologuri pentru personalitățile, plecate în neființă; o altă rubrică - *Cronică*, ce conținea informații referitoare la întrunirile de profil medical de

nivel național pentru perioada respectivă.

Aceste rubrici erau permanente pentru fiecare număr, care în majoritate sau menținut până în prezent, survenind schimbări în titlul rubricii, esența rămânând aceeași.

Dar, pe parcursul apariției următoarelor numere a revistei au fost introduse rubrici noi în structura conținutului revistei, ca:

- *Referate*, începând cu nr 3, 1958, unde erau prezentate informații succinte despre aplicarea în practică a metodelor noi de diagnostică, tratament și profilactică a bolilor;

- *Bibliografie*, care prezintă liste de literatură editată pe o anumită perioadă în domeniul unei maladii concrete (mai târziu, titlul rubricii a fost înlocuit, începând cu nr. 2, 1961, cu „Cărți noi”, care includea descrierile publicațiilor noi apărute în colecția Bibliotecii Științifice Medicale Republicane (BȘMR) din domeniul medicinei, ce puteau fi consultate la bibliotecă). Începând cu acest număr, sistematic, pe coperta din față și cea din spate a revistei au fost publicate liste bibliografice de publicații noi pe o anumită tematică medicală, apariții mai recente în colecția BȘMR, mai târziu – pe lângă listele de cărți au fost publicate descrieri analitice a articolelor din domeniul medical, cu subtitlul „Literatură recomandată”, mai târziu – „Literatură de recomandare”;

- *În ajutorul lectorului*, începând cu nr. 5, 1958, unde erau incluse articole ce țin de metodele avansate de predare a studenților etc. Mai târziu această rubrică apare sub denumirea „Lecții. Materiale de sinteză” (nr. 3, 1975);

- *Din experiența de muncă* (nr. 1, 1959), care mai apoi s-a numit: „Schimb de experiență”, „Observații din practică”; „Explorări experimentale”, unde se oglindea aplicarea în practică în clinicele din țară a experienței înaintate în metodele de diagnostică, tratament și profilaxie a bolilor;

- *Critică*, care, ulterior își schimbă titlul în *Recenzii*, mai târziu „Noutăți editoriale” (nr. 1, 1997) unde sunt prezentate recenzii la publicațiile recent aparute în domeniu.

De asemenea, erau prezente (nu în toate numerele) și alte rubrici ca: „Propuneri de raționalizare” (mai târziu – „Inovații și

raționalizări”), care oglindea metode înaintate de tratament, diagnostic, profilaxie a bolilor, dispozitive, utilaj medical, ce urmau a fi implementate în practică; o altă rubrică „Pentru personalul medical mediu”, destinat personalului medical cu studii medii, îndeosebi, din mediul rural; rubrica „Discuții”, care aborda problemele perfecționării nivelului profesional al lucrătorilor medicali (nr. 2, 1975).

Era prezentă pe paginile revistei și o rubrică mai specială care conținea întrebări din partea cititorilor revistei pe diverse subiecte și, corespunzător, răspunsuri la ele din partea specialistului, rubrică, care pe parcurs a avut titluri diferite ca: *Consultație*, *Consultație juridică*, *Răspundem la întrebările cititorilor* etc.

De asemenea, revista includea, (nu, neaparat, fiecare număr), în ultimele pagini un compartiment cu titlul „Spre cunoștința lucrătorilor medicali din Moldova”, care conținea informații publicitare, spre exemplu „Lista medicamentelor și instalațiilor medicale de care dispune Cîrmuirea principală a farmaciilor din Moldova”; „Antibiotice noi”, cu indicația unde pot fi procurate etc.

Din nr. 4, 1964 titlul rubricii permanente din cuprinsul revistei „Organizarea ocrotirii sănătății” a fost înlocuit cu titlul „Igienă, Epidemiologie și Organizarea ocrotirii sănătății”.

Dacă până la nr. 2, 1966 nici un articol publicat în revistă nu era însoțit de indicele Clasificării Zecimale Universale, începând cu nr. 3, 1966 toate articolele date publicării, în mod obligatoriu trebuiau prezentate cu acest indice.

La debutul revistei, în primele numere găsim, o notă cu informații pentru autorii articolelor din partea redacției cu titlul „Spre cunoștința autorilor” (care mai târziu își schimbă titlul „Spre atenția autorilor”, „Condiții de publicare în revista „Curier medical”, „Indicații pentru autori”, „Recomandări pentru autori”, până nu demult – „Ghid pentru autori”, astăzi *Guide for authors*) unde sunt specificate cerințele de prezentare din partea autorilor a articolelor care urmează a fi publicate în revistă, precum și unele drepturi ale redacției ce țin de

publicarea articolului, și anume: articolele pot fi scrise în limbile română (moldovenească) sau rusă; să nu depășească 8-10 pagini standart de text dactilografiate, incluzând toate suplimentele ca: desene, imagini, diagrame, tabele etc; citatele trebuie verificate exact, menționând autorul, sursa; redacția își rezervă dreptul de a prescurta și de a redacta articolele, de a plasa ilustrațiile după propria sa inițiativă etc.

Pe parcurs, erau introduse cerințe noi de prezentare a articolelor din partea autorilor.

În fiecare ultim număr 6 al revistei, pentru anul corespunzător, la sfârșit se indica cuprinsul articolelor publicate pe paginile revistei pe parcursul anului. Descrierile articolelor, cu specificarea numărului revistei și paginei, unde sunt publicate, se dădeau conform rubricilor revistei, în cadrul rubricii – în strictă ordine alfabetică a numelor autorilor, titlurilor.

Primul număr al revistei a fost editat cu un tiraj de 1200 ex. la Tipografia Editurii de Partid a CC al PC al Moldovei.

E de menționat faptul că tirajul exemplarelor editate a revistei nu era stabil, varia pe parcursul anilor: 800 ex., 2500 ex., 5000, chiar și 12.000 exemplare.

Începând cu a. 1966, nr. 4, revista începe să apară cu titlul nou *Окרותия сэнэтэций* în limba română (grafie chirilică), în limba rusă rămâne același titlu *Здравоохранение МССР*. Cu acest titlu se editează până în a. 1991. În această perioadă apar nume noi în Colegiul de redacție al revistei *Окרותия сэнэтэций*, ca, N. Gheorghiu, A. Diordița, G. Paladi, E. Șleahov, I. Sorocean, D. Procopișin. Crește considerabil tirajul exemplarelor revistei, în jurul la 5000 cu contribuția nemijlocită a lui Nicolae Testemițanu, fiind în fruntea Ministerului Ocrotirii Sănătății (1963-1968).

Începând cu nr.1, 1969, numele lui Nicolae Testemițanu nu mai figurează nici în Colegiul redacțional, nici în Consiliul redacțional al revistei, ca rezultat al ideilor sale politice, după destituirea sa din funcția

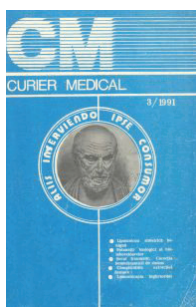
de ministru al Ocrotirii Sănătății (1968), fiind un militant întru renașterea națională. Așa în nr. 1, 1975 numele Domniei Sale apare din nou în Consiliul redacțional, figurând până în anul 1981. Începând cu nr. 1, 1982 Nicolae Testemițanu din nou devine membru al Colegiului de redacție a revistei și va fi prezent până la ultima lui suflare, 1986. În nr. 5 a acestui an va fi publicat necrologul la trecerea în neființă a marelui savant, om de stat Nicolae Testemițanu, unde sunt relevate meritele, calitățile morale și valorile lui sociale.

Începând cu nr. 4, 1990 revista *Ocrotirea sănătății* începe să se editeze în limba română cu grafie latină, paralel continua să se editeze și în limba rusă.

În nr. 2, 1990 al revistei *Ocrotirea sănătății* întâlnim o rubrică inedită cu titlul „Dialoguri. Terminologie”, care constituie un dicționar român-rus al termenilor și frazelor larg răspândite în practica medicală. În nr. 4, 1990 această rubrică apare sub denumirea „Mic dicționar stomatologic”. Mai târziu – „Arta scrisului medical”, astăzi – „Lexicon medical”.

În nr. 1, 1991 pentru prima dată, în Colegiul de redacție al revistei apare numele Rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”, Ion Ababii.

În nr. 2, 1991 este publicat, pentru prima dată, „Statutul Ligii Medicilor din Moldova”.

Începând cu nr. 3, 1991 revista apare cu titlul *Curier medical*, paralel continuă să se editeze și în limba rusă cu un titlu nou *Медицинский курьер*. Sub acest titlu apar toate 6 numere ale revistei doar pe parcursul anului 1991.

Începând cu a. 1992 revista apare doar în limba română. Tot în această perioadă apare și suplimentul la revista *Curier medical* cu titlul „S.O.S.” – *Societate. Om. Sănătate*, o revistă ilustrată de informare și educație sanitară care trata diverse probleme, cum se specifică în primul număr al suplimentului, „profilaxia diverselor maladii, gimnastica curativă, problemele

familiei și sexului, sfaturi utile, consultații ale specialiștilor cosmetologi etc.”, adică pe înțelesul tuturor, supliment, care s-a editat până în a. 1999.

Dar revenim la *Curier medical*. Începând cu această perioadă, în rubrica permanentă „Igienă, Epidemiologie și Organizarea ocrotirii sănătății” termenul de ocrotire a sănătății a fost înlocuit cu „Organizarea asistenței medicale”.

Pe parcursul a. 1992 au apărut 3 fascicule a revistei, care includeau câte două numere cumulate: 1-2, 3-4, 5-6 din cauza condițiilor financiare precare.

În această perioadă pe paginile revistei (nr. 1, 1993) este publicată o informație de însemnătate majoră, despre un eveniment remarcabil pentru comunitatea medicală – înființarea în cadrul Academiei de Știință a Moldovei a Secției de Științe Medicale, în cadrul căreia au fost aleși primii membri titulari și netitulari ai Academiei, ca: titulari - Gheorghe Paladi, Gheorghe Ghidirim, Diomid Gherman; netitulari - Ion Ababii, Gheorghe Țibîrnă, Mihail Popovici, Eremia Zota, Vasile Procopișin.

Tot în acest număr este introdusă pentru prima dată rubrica „Editoriale” unde se publicau, și se publică articolele de fond, care exprimau părerea conducerii redacției într-o anumită problemă actuală importantă din domeniul medicinei.

Începând cu nr. 1-2 (cumulat), 1992 articolele publicate se editează în limba originalului. Un moment inedit - sumarul revistei, titlurile articolelor cât și al rubricilor sunt prezentate paralel și în limba engleză.

Un alt moment nou - în nr. 1-2, 1992 redacția vine cu o cerință către autorii articolelor, ca articolele propuse pentru editare să fie însoțite de un rezumat succint, unde este inclusă și instrucțiunea „Cum se va scrie un rezumat la un articol științific”. Până atunci nu se practica rezumatul.

E de remarcat faptul, că în această perioadă în structura revistei este inițiată o nouă rubrică, „Meridiane”, unde sunt incluse, pentru prima dată, articole ale specialiștilor din domeniu din afara țării (începând cu nr. 1-2, 1992), dar și articole ale autorilor autohtoni despre experiența

medicală înaintată de peste hotare. Mai târziu această rubrică apare cu titlul *Mondo-medicin*.

Tot în această perioadă întâlnim pe paginile revistei o rubrică inedită *etică și deontologie medicală*, unde sunt indicate normele de conduită și obligațiile etice ale lucrătorilor medicali, atât în relațiile dintre ei, cât și cu pacienții.

În nr. 5-6, 1995 pentru prima dată pe paginile revistei sunt publicate în limba română cu grafie latină „Jurământul lui Hipocrate” și „Jurământul de la Geneva”, pentru membrii Asociației Medicale Mondiale (adoptat în 1948, modificat în aa. 1968, 1983, 1994).

Un moment semnificativ constituie publicarea în nr.1, 1996 a informației despre disponibilitatea la BȘMR, Biblioteca Științifică USMF „Nicolae Testemițanu” și Centrul de Informație al Fundației Medicale a Moldovei de sisteme electronice (computer, CD și programe) de valorificare a bazelor de date biomedicale și „full text”, produse a companiei americane „OVID Tehnologies”, inclusiv prestigioasa bază de date a Bibliotecii Naționale Medicale din SUA MEDLINE.

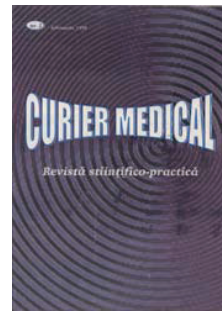
Din 1997 fondator al revistei, pe lângă Ministerul Sănătății al RM devine și Uniunea Societăților Științifice Medicale. Începând cu nr. 6, al acestui an, articolele publicate sunt însoțite de rezumate în limba engleză, un moment nou pentru revistă, deși, cum s-a menționat mai sus, încă în nr. 1-2, 1992 redacția venea cu o cerință către autori, ca articolele propuse pentru editare să fie însoțite de un rezumat.

Din a. 1998, începând cu nr. 2, redactor șef al revistei *Curier medical* devine **Stanislav Groppa**, membru corespondent al Academiei de Științe RM, profesor universitar, doctor habilitat în științe medicale,

medic neurolog.

Din acest moment revista primește o nouă concepție: își schimbă interfața, formatul mai mare, coperta color. Apar schimbări și în structura revistei: pe prim-plan

apar rubricile „Oaspețele revistei”, „Referate generale”, „Articole originale”. Titlurile unor rubrici sunt înlocuite cu altele noi, esența rămânând aceeași, ca: „Articole de sinteză”, „Studii clinico-științifice”, „Articole rezumative”, „Prelegeri”, „Calendarul conferințelor, congreselor, simpozioanelor”, „Revista literaturii”, „Inovații” etc. De asemenea, revista își schimbă periodicitatea – devine ediție lunară,

până atunci fiind bilunară.

Nr. 7-9 (cumulat), 1999 este consacrat primei Conferințe naționale de reumatologie cu participare internațională, 20-22 octombrie, în care sunt publicate materialele conferinței: prelegerile în plen, comunicările rezumative, rapoartele.

După apariția nr. cumulat 10-12, 1999 până în anul 2002 intervine o pauză în editarea revistei.

Începând cu a. 2002 redactor șef al revistei devine Boris Topor, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, care până astăzi se află în această funcție.

Pe parcursul a. 2002 a apărut doar un singur număr al revistei, unde Ministerul Sănătății lipsește în calitate de fondator al revistei, cu prezența doar a Societăților medicale din RM.

În a. 2003 revista revine la periodicitatea de șase numere pe an, un număr la două luni. Articolele incluse sunt publicate în limba originalului, însoțite de un succint rezumat în limba engleză. Titlul revistei pe copertă este indicat în trei limbi: română, engleză, rusă. Cuprinsul se indică în limbile română și engleză. În cuprinsul revistei apare o nouă rubrică „Sănătate publică și Management”. De asemenea, întâlnim rubrici cu un accent mai liric: „Pagina veselă”, „Poezie”, „Creația colegilor noștri” – ceva inedit pentru revistă.

Din nr. 6, 2003 revista începe să se numească „**Curierul medical**”, titlu prezent

până în a. 2016. Tot din acest moment Ministerul Sănătății revine în calitate de fondator împreună cu Asociația societăților științifice medicale din RM.

În Consiliul de redacție a revistei, aparte sunt indicați membrii de onoare, foștii redactori șefi ai revistei Vasile Negrescu, Stanislav Groppa. Sunt incluse rubrici noi ca: „Stomatologie”, „Farmaceutică”. Crește volumul informațiilor publicitare, prezentate color, prezentate nu numai pe versoul copertei, cum se practica până acum, dar nemijlocit pe diferite pagini a revistei. Practic, fiecare număr este însoțit de „Ghid pentru autori” cu indicația cerințelor de prezentare a articolelor.

Începând cu nr.2, 2004 rezumatele la articolele publicate în limba română sunt prezentate în limba engleză și rusă, cele publicate în rusă – în română și engleză.

Din a. 2005 cofondator al revistei devine Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Nr.5, 2005 este consacrat în întregime jubileului de 60 de ani a USMF „Nicolae Testemițanu”, a învățământului medical superior, unde sunt publicate adresări de felicitare din partea fostului ministru al Sănătății și Protecției Sociale din RM, Valentin Revenco, a rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii către colectiv, dar și cuvinte de omagiu din partea mai multor personalități din domeniu.

Nr. 1, 2006 este consacrat Primului Congres Internațional al Studenților și Tinerilor Medici „**Med&Spera 2006**”, întrunire, care avea drept scop formarea unui parteneriat medical cu tinerii cercetători și centrele universitare pe care le reprezintă din alte țări, stabilirea și extinderea unor relații de colaborare, bazate pe schimbul reciproc de experiență. Aici sunt publicate materialele congresului, prelegerile în plen, comunicările rezumative, rapoartele. Toată informația, exclusiv, este publicată în limba engleză. Revista se finalizează cu un Indice de autori „Author Index”.

În această perioadă sunt publicate pe paginile revistei multe articole ale Rectorului Ion Ababii, în calitate de om de stat, Ministru al Sănătății și Protecției sociale din Republica Moldova (2005-2008), dar și ca

medic specialist în domeniul otorinolaringologiei.

În nr. 5, 2007 este publicat un veritabil poem în cinstea lui Nicolae Testemițanu, la jubileul de 80 de ani, autor Constantin Andriuță, doctor habilitat, profesor universitar, Om Emerit, în care s-a reușit în versuri a se expune întreaga biografie a vieții și activității patriarhului medicinei autohtone.

Tot în acest număr, pentru prima dată se menționează în nota din partea redacției, că revista dată este acreditată de către *Consiliul Național de Acreditare și Atestare*.

La această etapă pe paginile revistei tot mai frecvent apare rubrica ce ține de însușirea terminologiei medicale „Lexicon medical”.

Nr.3, 2012 este consacrat Congresului III al medicilor de familie, și Conferinței naționale „Maladii bronhoobstructive la copii”, unde sunt publicate comunicările susținute la întruniri.

Pe parcursul a. 2012 apare o ediție specială a revistei, care include, totalmente, pentru prima dată textul unui Protocol clinic național „Fibrilația atrială. Tromboembolismul pulmonar”.

Începând cu nr. 2, 2013 sumarul revistei, denumirile rubricilor cât și titlurile articolelor publicate sunt prezentate doar în limba engleză. Tot mai multe articole în paginile revistei se publică doar în limba engleză, fiind însoțite de rezumate, de asemenea, în limba engleză, în unele cazuri fiind publicate paralel și în limba rusă, rezumatele fiind urmate de „Key words” - cuvintele cheie din articol.

Din nr. 4, 2013 pe coperta revistei în datele de subtitlul, pe lângă anul ediției și numărul, începe să se indice și volumul, ceva inedit până la acest moment pentru revistă.

Nr. 5, 2013 este dedicat activității științifice a epidemiologilor și microbiologilor din RM, unde sunt publicate articolele specialiștilor din acest domeniu, în legătură cu organizarea în acest an al primului Congres al specialiștilor din domeniul sănătății publice și managementul sanitar din republică.

Începând cu nr. 1, 2014 au loc schimbări în structura rezumatului (Abstract) la arti-

col – rezumatul se dă în 4 compartimente: *Background Material and methods; Rezults și Conclusions.*

Tot în acest număr la rubrica aniversării (*Anniversaries*) sunt publicate cuvinte de omagiu, semnate de personalități notorii, la aniversarea de 70 de ani a Rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”, Ion Ababii, unde sunt menționate, fiind o personalitate multidimensională, meritele deosebite ale Domniei Sale în toate domeniile unde a activat.

În această perioadă, în toate numerele revistei prevalează articolele, publicate în limba engleză, și foarte rar în română și rusă.

În nr. 6, 2015 la rubrica pagini de istorie (*Pages of History*) este publicat un articol cu o semnificație aparte, semnat de Gh. Gidirim, R. Șcerbina, Iu. Grossu, A. Muravca, consacrat tuturor rectorilor USMF „Nicolae Testemițanu”, unde este prezentată succint activitatea lor pe acest tărâm, începând cu primul rector Ipatie Sorocean (1945-1948) și încheind cu Ion Ababii (1994-prezent), publicat în limba engleză.

Primul număr, editat în a. 2017 conține unele schimbări, și anume: titlul revistei este prezentat doar în limba engleză (*The Moldovan Medical*

Journal) (anterior era prezentat în română, engleză și rusă până în 2014, din 2014 până la nr. 6, 2016 - doar în limba română); fondator al revistei – Asociația științifică medicală din Moldova (*The Publication of the Scientific Medical Association of Moldova*) (anterior, Ministerul Sănătății al RM și USMF „Nicolae Testemițanu”); materialele, în exclusivitate, sunt editate doar în limba engleză, inclusiv rubrica „Ghid pentru autori”, (*Gaid fo autors*) care anterior era prezentată în română, engleză, rusă; pentru prima dată se indică pe coperta revistei, că revista există în variantă online.

Revista pe parcursul anilor s-a editat la diferite tipografii: inițial la Editura de Partid a CC al PC al Moldovei, mai târziu la Editura „Universul”, a Concernului „Presa” (1998), din a. 2003, până în prezent - Tipografia „Sirius SRL”.

De asemenea, adresa redacției revistei pe parcursul timpului s-a schimbat de mai multe ori. La început s-a aflat pe str. Vasile Alecsandri, 2, apoi bul. Lenin, 165, a urmat str. Livezilor 62, apoi str. Kievului, 107, mai apoi str. Lenin, 124, care din 1990 se numește bd. Ștefan cel Mare, după – str. Mitropolitului Dosoftei 114, a urmat Mihai Viteazul 1b, actualmente - Ștefan cel Mare, 192.

Referințe bibliografice:

1. Academicianul Stanislav Groppa. [Accesat 07.08.2017]. Disponibil: <http://www.hotweek.ro/stanislav-groppa-medic-in-rep-moldova-profesia-de-medic-este-mai-mult-decat-o-meserie-mai-mult-decat-o-arta/>.
2. BACIU, Gheorghe. Istoricul medicinei și al învățământului medical pe plaiul basarabean. Chișinău, 2016. 262 p.
3. BACIU, Gheorghe. Promoția XVIII a ISMC la 50 de ani (1957-1963). Chișinău, 2013. 148 p.
4. CURIERUL medical. 1991, nr. 3-6; 1992-1998, nr. 1-6; 1999, nr. 1-12; 2002, nr. 1.
5. CURIERUL medical. 2003-2016, nr. 1-6; 2017, nr. 1
6. EDITORIAL Board-Moldmed Journal. [Accesat 14.08.2017]. Disponibil: <http://moldmedjournal.md/editorial-board/>.
7. GHIDIRIM, Gheorghe, Șcerbina, Romeo. Nicolae Anestiade – un nume etern: Centenar (1916-2015). Chișinău, „Tehnica-Info”, 2016. 251 p.
8. NICOLAE Testemițanu. Biografie. [Accesat 10.08.2017]. Disponibil: <http://www.testemitanu.info/biografie.php?biografie=on>
9. Окротиря сэнэтэций. 1966, nr. 4-6; 1967-1991, nr. 1-6.
10. Пэзиря сэнэтэций. 1958-1965, nr. 1-6; 1966, nr. 1-3.
11. STICI, Ion. Nicolae Testemițanu – viguros stejar al neamului. Chișinău, 2004. 648 p.
12. ȘTEMBERG, Marc. Rectorii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. (Schیțe biografice). Chișinău, 2009. 112 p.
13. VASILE Negrescu. [Accesat 05.08.2017]. Disponibil: <http://www.sanatatea.com/pub/medici/1110-vasile-negrescu.html>.

- Создать отдельную папку на компьютере, в которой будут храниться предварительные материалы.

III. Оформление в формате Power Point.

- Создать 15-20 слайдов презентации.
- Проиллюстрировать слайды, используя подготовленные материалы, а также эффекты анимации.
- Провести предварительный просмотр выставки.
- Исправить замеченные недостатки.
- Подготовить виртуальную книжную выставку к показу.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Перспективы дальнейшего развития виртуальных книжных выставок в детской библиотеке г. Чадыр-Лунга мы видим в следующем.

Предполагаем применять и использовать аудио и видео форматы (то есть звуковые файлы и видеоролики), делать выставки мультимедийными и интерактивными.

Наша задача эмоционально, интеллектуально привлечь и вовлечь пользователей в мир книги, а без обратной связи это невозможно. Считаем, что более перспективной формой в налаживании контакта с нашими пользователями, дающей возможность обменяться мнениями, суждениями являются форумы.

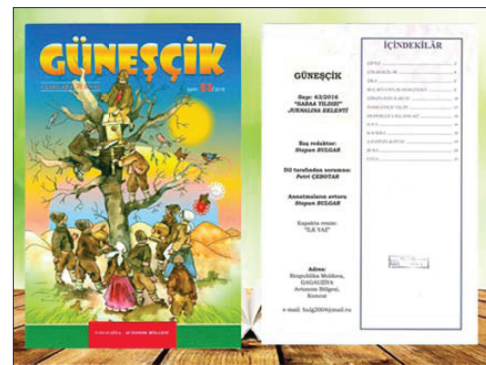
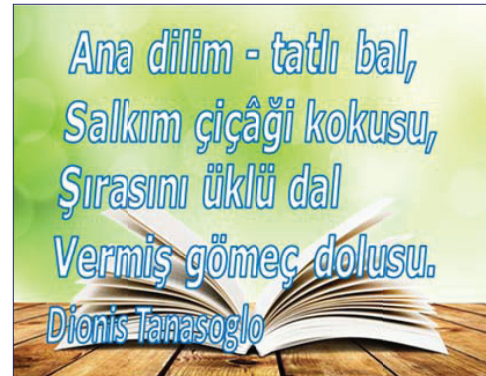
Дизайнерское оформление виртуальных книжных выставок, технологические разработки, размещение их на странице в Facebook и сайт YouTube осуществляются заведующей детским филиалом ПРБ г. Чадыр-Лунга Марией Бахановой.

Следует заметить, что процесс создания виртуальной книжной выставки требует высокой профессиональной подготовки библиотекаря, хорошей материально-технической базы библиотеки.

Начав использовать виртуальные книжные выставки в своей работе, позволяет сделать вывод о том, что виртуальные книжные выставки прочно заняли свое место в деятельности детской библиотеки г. Чадыр-Лунга по по-

пуляризации книги и чтения. Они мобильны, компактны, содержательны и актуальны.

ФОТО ВИРТУАЛЬНЫХ КНИЖНЫХ ВЫСТАВОК

Виртуальная книжная выставка:
«Листопад новых книг на гагаузском языке»